

Nagyváradai Estilap

Szerkesztőség: *Strada Erintat Caroli*
(Szállás: Dombóvár) 6

Egyes szám ára 2 Leu

Előfizetési: *Hegedűs Hirlapiroda*
Oradea Regala Ferdinand (Rákóczi-utca)

Németországot ismét katonai ellenőrzés alá helyezték

Mi van a német trónörökösessel

— Az Estilap eredeti távirata —

Még mindig a német trónörökös hazatérése és az ezzel kapcsolatos válaszok és viszonyváltások uralják a világpolitikát. Poincaré éles beszéde „Kikövezzék” — Stresemann megtartott válasza „Nem adjuk” még több eltávolították egymástól a két felet. De az angolok is kártyázták Poincaré beszédét és az angol sajtó követeli a megállás gondolatával is a szak-

A Daily Express szerint Poincaré neull beszédében bevallotta, hogy a Ruhr-vidéken örökre bennakar maradni. Ebhez nem szabad hozzájárulni. Hasonló hangnemben ír az egész angol sajtó.

A francia sajtó válaszában magyarázza Poincaré beszédét és hangsúlyozza, hogy a Poincaré a megszállás fenntartását a Rajna-vidékre értette. Ezt a békeszerződés is biztosítja. De Németország szigorú lefegyverzé-

sét és katonai ellenőrzését követelik.

A nagyköveti értekezlet ma elrendelte Németország katonai ellenőrzésének visszaállítását.

Ezzel a határozattal a francia „biztonsági” kérdés egyelőre ismét nyugvó ponthoz jutott. De a világpolitikát uraló másik nagy kérdésben a „jövátételi ügyben” még nem hoztak döntést. Sőt még a trónörökös ügyében sincs döntés.

felvilágosított tömegeknek olyan irányzata uralkodik, amilyent a társadalom fejlődése megkíván. — ha itt megtörténhetik, hogy a hatóságok az egyetemet záratják be, akkor mindaddig, míg az egész világ mentalitása meg nem változik, — addig a tévelygések mindenütt jó talajra találnak.

Erősödik a görög köztársasági mozgalom

— Az Estilap eredeti távirata —

Görögországban a köztársasági mozgalom mind erőteljesebb lesz. A legújabb hírek szerint az új parlament kétharmad része köztársasági párti.

Miért szakadtak meg az orosz-román tárgyalások

Nem kell szovjet-konzulátus Bukarestbe

Bukaresti tudósítónk jelenti: Tiraspolba küldött román delegáció, amelynek célja tudvaleg az volt, hogy Szovjetország delegátusaival a román-orosz árucserére vonatkozó részletes megállapodást szítsen — tegnap este visszahívták Bukarestbe. A bukaresti lapok értesülése szerint a szovjetkormány megbízottai jelezték, hogy a tárgyalásokat november 24-ig, szombatig, esetleg 26-ig, hétfőig függeszték fel. Oroszoknak — mint ők maguk mondották — azért volt szükségük erre a haladékra, hogy újabb utasításokat akarnak a szovjetkormánytól. Ezért el is utaztak Moszkvába, ahonnan csak Tiraspolba térhetnek vissza, amikor a román delegáció is odaérkezik, tehát pénteken, vagy szombaton.

A beavatott személyiség így mondta el az Adeverul munkájának, a tárgyalások elhalasztásának valódi okát:

Szovjetdelegátusokkal folytatott tárgyalások holtpontra jutottak. És a következő okból: Hogy egyik állammal a másikkal kereskedelmi összeköttetés lépjen, ahhoz szükséges a konzuli hivatal megalkotása. Valóban, attól a pillanattól fogva, amint a két állam egymással érintkezésbe léptek, felmerült ez a kérdés. Szó volt arról, hogy Bukarestben orosz, Moszkvában pedig román konzulátust állítsanak fel. Míg egy konzuli rezsim nem szorult kereskedelmi összeköttetés fenntartására. Így például, a Románia és Szovjet-Oroszország közötti kereskedelmi tevékenység természetesen azt is

jelenti, hogy egyik ország polgárai átutaznak a másik országba. Hogyan utaznak? Mindenesetre utlevéllel és vízum-

mal. Így hát a konzul bizonyos politikai hatáskört is nyerne. És akkor fatális módon ismét előtérbe kerül a dolog politikai oldala; erről pedig sem Románia, sem Oroszország nem szívesen beszél.

A román és orosz delegáció legközelebbi tanácskozásán különben minden eldőlt.

Az állami földeket is felosztják a parasztok között

Bukarestből jelenti a Rador: A földművelésügyi miniszterium rendeletet adott ki, amelyben elrendeli, hogy december ötödikéig az Erdélyben levő állami földbérletek szerződéseit fel kell

bontani és az állam területét képező földeket a parasztság közt kell bérbeadni. A rendelet végrehajtására Tartarescu kisebbségi államtitkár Erdélybe utazik.

Az Ulain-ügyet rendes bíróság elé viszik

— Budapesti tudósítónk távirata —

A magyar igazságügyminiszter dr. Szász államtitkár, Sztrache ügyészelnök és a koronaugyész helyettesekkel megtartott értekezlet után kijelentette, hogy Ulain és társai ügyét rendes bíróság fogja tárgyalni. — Nagy Emil miniszter utasította az ügyészséget — hogy amint a nemzetgyűlés a mentelmi jogot

felfüggeszti — a vádiratot a rendes bírósághoz haladéktalanul nyújtsa be. A vád a büntető törvénykönyv 157. §-ában körülírt lázadás bűncselekményére való szövetkezésre irányul. Ennek büntetése — miután a szövetkezéshez előkészületi cselekmény is járul — kettőtől ötévig terjedhető államfogház.

Bécsben is bezárták az egyetemet

Az egész világon végighullámzik az a középkori irányzat, amely a tudomány csarnokában hitvitákat rendez, s érvül az erőszak eszközeit alkalmazza. Nem lepné meg a felvilágosult elméket ha ez az irányzat az iskolázatlan tömegben találja jó talajra, ahol az emberiség sokféle istenhite teljesen ismeretlen, de megdöbbentő olyan körökben, ahol

nyolc éven át tanulták, hogy a Mózes, Jézus, Mohamed és Buddha vallásainak is hány és hányféle szektája van. De legmeglepőbb az, hogy most a szocialista Bécsből érkezik híre:

a német haladó és a német nemzeti diákság összetűzése miatt az egyetemet bezárták.

Bécsben, ahol a felvilágosult és

NAGYVÁRADI ÁRFOLYAMOK

MAGYAR KORONA	160
OSZTRÁK KORONA	360
FRANCIA FRANK	1120
CSEH KORONA	590
SVÁJCI FRANK	36
DOLLÁR	205
LIRA	910
FONT STERLING	880
MÁRKA	—

MAI ZÜRICHI NYITÁS

BERLIN	(11 nulla) 150
NEWYORK	57550
LONDON	2489
PÁRIS	3090
PRÁGA	1670
BUDAPEST	00300
MILANO	2425
BUKAREST	290
BÉCS	00681 1/2

A Népkönyhő megnyitása

Ma délelőtt fél tizenkét órakor valóban megható keretek között újra megnyitották az izr. népkönyhő, ezt a páratlanul nemes intézményt, amely hosszú évtizedeken keresztül juttatta meleg ételhez a város szegényeit. A megnyitó ünnepségen Dióssy Lajosné vezetése mellett megjelentek a jótékony egyesületek képviselői és a néhány szavas megnyitó beszéd után a szegények százainak felszolgálták a párolgó ételt, akik meghatottan mondták köszönetet az emberbaráti érzések jóleső megnyilatkozásaiért.

DORIAN Filmszínház

Ma kedden utoljára

TÜZEK

Egy párisi kokott szerelmi története 8 felvonásban

Rendezte: Lubitsch Ernő

A főszerepben:

Pola Negri

Az előadások kezdete 5, 7 és 9 óra

HIREK

* **Giesswein Sándor mandátuma.** Budapesti tudósítónk jelentette: A Gieswein Sándor halálával megüresedett magyarvári kerületben a keresztény ellenzék *Beniczky* Ödönt jelölte.

* **Holnap, szerdán este lesz megtartva** Enescu György hegedűművész egyetlen hangversenye a Kath. Körben. A nagyváradi zenésztársadalom fokozott érdeklődéssel várja a Mester jövetelét, mely számukra egy kivételes hangversenyt jelent. A Mester műsora a legszenzációsabb lesz, melyet valaha Váradon hallottunk. Szerdán este 9 órakor kezdődik az Enescu koncert, melyre jegyeket a Hegedűs Hirlapiroda árusít (adóval együtt) 60, 50, 36, 25 és 12 leies áron.

* **Eredménytelen maradt a csékei nyomozás.** Az Estilap adott hirt arról a vakmerő betörésről, amelyet a magyarcsékei vasuti pénztárban követtek el. A tettesek behatoltak az állomás épületében levő pénztár helyiségbe és onnan 40 ezer lejt, amelyet a személyzet fizetésére utaltak ki, a kézi pénztár felfeszítése után kiemelték. A csendőrség eredménytelen nyomozás után a nagyváradi államrendőrség egyik detektívját kérte fel a nyomozás lefolytatására. Borodi György detektívfelügyelő néhány napot kint is töltött Cséken, de ma délelőtt visszatért Nagyváradra, anélkül, hogy a vizsgálat eredménnyel járt volna.

* **Szönyeg-sorsolás.** Csak tegnap adtuk hírül, hogy egy előkelő és finom munkáiról ismert szönyegszövő műterem hat perzsaszőnyeget sorsol ki a legközelebbi jövőben — és máris százan és százan érdeklődnek a ritka pazar sorsjáték iránt. A hat szönyeg, ami kisorsolásra kerül, egy-egy iparművészeti remek és valamennyi külön-külön sorsjáték útján jut a közönséghez. A sorsjegyek ára 20-tól 100 lejté váltakozik és valamennyi kategóriából csak mérsékelt szá-

mut bocsátanak ki. A sorsjátékra vonatkozó bármilyen felvilágosítással Szász Anna szolgál (lakása: Ferdinánd Király, volt Rákóczi-ut 30. jobbra). Ugyanott mind a hat perzsaszőnyeg is megtekinthető.

* **A magyar utlevelek meghosszabbítása.** A Hegedűs Hirlapiroda közli: A magyar utleveleket a kolozsvári konzulátus újabb rendelkezés szerint a következőképpen hosszabbítja meg. Az 5 koronás bélyeggel ellátott utleveleket csakis fél évre 100 lejért és az 50 koronás utlevelet csakis egy évre 900 lejért.

* **Felhívás.** Az ipartestület kötelékébe tartozó cipőfelsőrézkészítő és cipész mestereket és a szakmában dolgozó munkásokat felhívja az elnökség, hogy akik Kis Mihály szaktanár által rendezendő szaktanfolyamon részt óhajtanak venni, az alant felsorolt helyen felvilágosítás végett jelentkezzenek. Szabó Sándor Szt. János-utca. Réder Armin Kolozsvári-utca 46. Erdős László Jókai Mór-u. 21. Erdős Lajos Kossuth-u. 36. Bulbika József Holdvilágu. 9. Fleiás Mihály Huszár-u. 2. Kohn Bélánál minden este 6 és 8 óra között Szt. János-u. 17. sz. alatt. Tisztelettel az ipartestület elnöksége.

* **Ma kedden utoljára látható** a Dorian-filmszínházban Lubitsch Ernő grandiózus alkotása, a *Tüzek*. Pola Negri legkiválóbb alakítását nyújtja ebben a darabban, amely témája érdekességével és a szereplők finom és pompás játékával méltóan sorakozik a többi hatalmas Dorian-sláger mellé. A 8 felvonásos Dorian-film ma, kedden utoljára látható az 5, 7 és 9 órás előadásokon.

* **Telepatikus esték Váradon.** Ben Aroliv bey, a világhírű telepatikus fenomén ma Nagyváradra érkezett, hogy szeánszának rendezését előkészítse. Ben Aroliv bey sokkal ismertebb Nagyvárad közönsége előtt, nemhogy most újból bemutatni kellene. Amit produkál, az sohasem szembényvesztés, hanem komoly tudományos alapon nyugvó sikeres kísérlet az érzékentuli világ tüneményeinek érzékeltetésére. A szeánsz iránt, amelyről pontosabb adatokkal legközelebb szolgálunk, máris városszerte osztatlan érdeklődés mutatkozik.

* **Kották nagy választékban** csak a Hegedűs Hirlapiroda zeneműosztályában.

Jön!

Egy falusi kisleány Pesten

Jön!

* **Nevető est a Csarnokban.** Szombaton és vasárnap 24-én és 25-én rendezi meg Osváth Kálmán dr két estére tervbevetett konferánsz-estélyét a Kereskedelmi Csarnokban. Osváth Kálmánt főlegesen Nagyvárad intellektueljeinek bemutatni. A kitűnő nevű író szarkazmusa és finoman ötletes csevegése egy mélyen szántó lélek nagyszerű megnyilvánulásai. Az Osváth-est jegyei a hirdaprodákban válthatók.

Fischer Aruházában Saspassage Harisnyák, Sokni, keztyűk Clark, Lancz, Oroszlán cernák és minden rövidárú olcsón vásárolhatók.

* **Az Apolló moziban** ma, kedden utoljára kerül bemutatása Charles Willy Kaiser és Grete Reinvalddal a főszerepben „Menekülés a tulvilágba” c. 6 felvonásos kalandor történet. Ezzel egvidejűleg egy kacagtató vígjáték is vetítésre kerül. Előadások kezdete 5, 7 és 9 órakor.

A Parisien Grillben

minden este 10 és fél órai kezdettel szigorúan családi műsor világvárosi attrakciókkal

* **Rendkívüli népszerűsége** folytán sokan hamisítják, éppen azért csakis valódi védjeggyel ellátott Brázav sósborszeszt fogadjunk el. Kapható mindenütt.

* **A Japán-est előkészítése.** Japán-est rendező bizottság Hetényi Elemér főrendező lenléteben holnap, szerdán délután fél hét órakor megbeszélést tart az Egyesült Bank tanácstermében, amelyre az összes közmunkásokat meghívja a végrehajtó bizottság.

* **A legújabb és divatos táncok.** Violaera, Criolita, Zsigólett, Stumbling, Ópium, Temps Passé, Carneval, Aladin stb. Minden kotta megvan a Hegedűs Hirlapiroda zenemű osztályában.

Vita egy irodalmi kritika körül

Vettük a következő nyilatkozatot s minden megjegyzés nélkül adjuk:

A Nagyvárad Estilap szerkesztőségének. Nagyvárad.

Kollégialis szívességgel kérem a t. szerkesztőséget, megveskedjék alábbi nyilatkozatomnak helyet adni:

Hilf László újságíró a Nagyvárad Estilap vasárnapi számában személyemben támasztott meg azért, mert az volt véleményem, hogy Bíró László és Krudy Gyula váradai újságírókban jobban értették az irodalomhoz, mint ö. korlátolt közlemény egyáltalán nem változtatta meg véleményemet, de az „Inkább a börtön” című elmemunkálattal sem. Egyébként a cikk miatt az újságíró egyesület fegyverrel választmányára eljárást indított Hilf László ellen. Kolozsváron 1923. nov. 19. Székely János a Consum, Közgazdaság és Rumánische Lloyd főszerkesztője és az Erdélyi újságíró egyesület igazgatója.

NYILTÉR

A miniszterium azon rendelkezés, mely szerint minden olyan arany és ezüst ékszer, melyen a romániai fémjel megvan, nincs reáutve, azzal látandó, hogy eleget teendő. f. hó 22-én kezdődőleg a pénzügyvizsgálóság épületébe felül fémleltetnek. Felhívom úgy a városi, mint vidéki ékszerészeket, hogy áruikat a hivatalos közegnek mutatassák be.

Szilágyi Géza mint az országos szakegyesület erdélyi csoportjának alelnöke

ELEGÁNS UR

nem hord cipőt **BERSON-GUMMISAROK** és **GUMMITALP** nélkül, mert súlyt helyez rá, hogy nyugodt, rugalmas járása legyen és cipője formáját megőrizze

Berson-Gummisarkot és Gummitalpat tétessen, cipészével még ma a cipőjére, soha mást nem fog viselni.

Beiratkozott már a **HEGEDÜS** Hirlapiroda költségtérkép könyvtárába!

Enescu negyven milliója

A legnagyobb élő hegedűsök egyike Nagyváradon

A tudományos kutatások példás tárházai, a lexikonok nagy részén úgyvelnek arra, hogy kikérik a neveit jegyezzék fel és az azonos fennmaradásra. A Révész lexikon a hegedűről szóló szócikkekben így ír Enescu Györgyről: ... és voltak a hegedűnek olyan nagyogó virtuózai, mint Tartini, Joachim, Paganini, Burmester, Isay, Enescu... akik nemcsak tüneményes játékkal, hanem nagyszerű kompozíciókkal is beirták nevüket a zenetörténelemben...

Ez az Enescu György ad holnap Nagyváradon hangversenyt. A csodás muzsikus tizenöt éves korában tűnt fel. A nagygyerekek ritka jelensége volt, tizenkétéves korában Párisban szerepelt. Akkor kinnmaradt az asszonyöt éves koráig. Maid Bécsbe került s néhány esztendeig a bécsi császári zeneakadémia művésztanfolyamának tanára lett. Közben már világnagysággá vált. London, Berlin, Szentpétervár és Budapest ünnepezték. A budapesti Vigadóban rendezett első hangversenyt kétszer kellett megismételnie egy héten belül. Azt írták róla a Budapesti Esti Lap és a Pesti Napló, hogy

Enescu György egyesítette magába Burmester hihetetlen finomságait és Paganini boszorkányos virtuozitását.

Azután még sokszor volt vendége a budapesti zeneakadémiának, ahol Dohnányi Ernővel, a legnagyobb magyar zongoravirtóval adott szonáta-esteket.

A háboru alatt Párisban élt, kompozíciói is ott jelentek meg. A béke éveiben járt először Amerikában, s ugyanott állt el most is egy esztendő. Néhány hónapja csak, hogy hazajött. Amerikai utia során antisztikus hírek jelentek meg a lapokban arról a dollár-árátásról, amit Enescu mester odakinn elvitatott. A hírek, mint most kiderül, igazak voltak. Hetven állapásra kötelezte szerződés, ténként 3000 dollárral és minden költségének megtérítésével. Ez pedig enyhén számítva 10.000 dollárnak, azaz 41 millió forintnek felel meg. Ő ugyan személynél s túlzásnak mondja hatalmas jövedelmeit, de azért még csendesnek megint megváltolt egy-két palotát Párisban és Bukarestben.

Azt a műsorát, amellyel holnap esti koncertjén lép a nagyváradai publikum elé, legutóbb Párisban játszotta, ahol amerikai turnéjáról való visszaérkezésekor a francia conservatoiar tanácskara javára rendezett hangversenyt tomboló siker mellett, egyébként ugyanezzel a műsorral debütált Washingtonban, az Egyesült Államok elnöke előtt s ugyanezt fogja játszani a november hét múlva rendezendő budapesti hangversenyén is. Érdekes, hogy a Brahms-hegedűkoncertet nem szokták hegedűmű-

vészek műsorukra venni. A legnehezebb hegedűversenvek egyike ez a világon. Csodás mélysé-

Egy magyar házaspár öngyilkossága Bukarestben

Bukaresti tudósítónk jelenti: Szombaton délben a Kiseleff-szosszén, a földműves-iskola előtt, véres családi dráma játszódott le.

Egy óra felé járt az idő, amikor a földműves-iskola szolgálya személyzetét két revolverlövés riasztotta fel. Mindkét lövés a szosszéról hallatszott. A szolgák kifutottak az utcára, ahol egy hársfa tövében egy fiatal asszony és egy férfi feküdt eszméletlenül; óriási vértócsa volt körülöttük. Az asszony pár perc múlva halott volt, de a férfi még élt.

Telefonáltak a mentőkért, akik a holt asszonyt a morgba, a haladokló férfit a Filantropia-kórházba vitték. Átkutatták a férfi zsebeit és különböző iratokat találtak, amelyekből kiderül, hogy a férfit Farkas Péternek hívják, a nő pedig felesége; leánynevén Bernát Olga. Bukarestben laktak; igen jó módú család, s előkelő üzletük van a Calea Victoriein.

A rendőrség megindította a vizsgálatot, hogy pontosan megállapítsa: mi vitte rá a fiatal párt az öngyilkosságra?

Tegnap reggel megjelent a

get és tüneményes technikát igé-nyel. És ezek a legigazibb veleltásai Enescu Györgynek, aki holnap esti koncertjével olyan művészeseményt revelál, amelylyenre alig volt, s — igen sokáig — alig lesz példa Nagyváradon.

rendőrségen Farkasnak egy öccse és elmondta, hogy bátyja, Péter, ez év júliusában vette el Bernát Olgát, de szülei sohasem egyeztek bele ebbe a házasságba, mert sok kifogásuk volt a szép fiatal nő ellen. Egy alkalmat sem mulasztottak el Farkas szülei, hogy válásra ne igyekezzenek bírni. De a szerelem hatalmasabb volt a szülőknek minden fenyegetésénél. Farkas Péter azonban minden ilyen szülői kísérletet elhárított magától és azt hangoztatta, hogy ő szerelméből nősült.

Szombaton reggel Farkas Péter feleségével együtt a városba ment, hogy pénzt vegyen fel egy bankban. Utközben azonban meggondolták a dolgot, elmentek a szosszéra. Ott aztán lejártsódott a dráma.

A rendőrség úgy sejtí, hogy Farkasék már három héttel ez előtt elhatározták az öngyilkosságot. Farkas ugyanis akkor revolvert vásárolt és olyan célzást tett, hogy nemsokára megszabadul földi szenvedéseitől.

Farkas Péter most élethalál közt vívódik; feleségét ma temetik el.

A meztelen revü

Páris pikáns szenzációja

(Párisi levél.) A híre bejárta a félvilágot, nemsokára összepakol és minde- nestül elmegy vendégszerepelni Bukarestbe. Nagyon sokan fognak leutazni erre. Megnézni mindenesetre érdemes. A Folies Bergére műsorán szerepel, már hosszú hónapok óta. A közönsége Páris külföldi vendégeiből rekrutálódik. A Folies Bergére nézőterén, mikor a függöny felgördül a világ minden nemzetének hábeli nyelvzavara olvad össze a várakozásban és az izgalomban. Tizennégy képből áll és excentrikus artista-számokkal van vegyítve. De nem is az artista-számok adják meg az érdekességét és nem a káprázatos és fantasztikus kosztümök, a cselekménye és a kísérő zenéje is egészen érdektelen — a teljes női meztelenség a színpadon az, ami érdekessé és vonzóvá teszi ezt a revüt.

Az első képek női szereplői — mondhatjuk — legfeljebb tulzottan vannak dekoltálva. Kivágások a ruhákon elől; hátul; egy-egy raffinált ablak a gyomor és a has tájékán és térden felül is csupasz combok. Ezek a nők énekelnek, vagy táncolnak, de formáik kifogástalanságán kívül egyéb apróbb kvalitásai- saikkal is excellálnak a színpadon. Az első fél-meztelenség abban a képen jön a közönség elé, melynek címe: Les Fivoltés du Second Empire. A kisasszonyok (a színpadon mindegyiknek csak a keresztneve van feltüntetve) úgy burkolóznak csipkesálajka, hogy derékig teljesen csupaszok. Nyolcan, vagy tizen vannak és stílusos lépésekkel, graciózus kézmozdulatokkal igyekeznek illusztrálni azt, amit a cím bekonferál.

Ettől kezdve a meztelenség egyre fokozódik. A „Les Porcelaines Grivoises” két kecses figurája a színpad két oldalán egymással szemközt tipeg be. Watteau-utánzatu legyezőikkel és Napoleonkorabeli tournurjeikkel valóban elragadó. A színpad közepén találkozva térdet hajtának egymás előtt, majd szépen megfordulnak és ugyanolyan lépésekkel

Hötzendorfi Conrad leleplezései

Érdekes memoárok egy bukarósti lapban

A párisi Matin nyomán ma a Pressa című bukarósti lap oldalas cikkben közli hötzendorfi Conrad bárónak, az osztrák-magyar monarchia volt vezérkari főnökének emlékiratait. Ezeknek a memoároknak első része a szarajevói drámával foglalkozik és egyes részletei, amelyek új világosságot vetnek a háborut felidéző sötét drámára — világszenzációként hatnak.

Conrad vezérkari főnök azokból a táviratokból és jelentésekből állította össze a szarajevói drámát, amelyek hozzá, mint vezérkari főnökhöz érkeztek. Ezek közül talán legérdekesebb a trónörökös kíséretéhez tartozó Bardolfi ezredesnek a jelentése, amely elmondja, miképpen történt az első merénylet, a bombavetés és miképpen esett meg, hogy a trónörökös-pár sértetlen maradt. A trónörökös-pár gépkocsija és azok a gépkocsik, amelyekben a kísérlet tagjai ültek, néhány pillanat alatt tették meg

indulnak vissza, mint ahogy bejöttek. A nézőtérén a csodálkozás és a meglepetés általános á-ja hangzik fel — a két porcellánbaba a másik oldalán egészen meztelen, a ruhájok mintha hosszában ketté volna fűrészelve és papírmasséból van.

Változatosságul most egy kosztümös jelenet következik, de a következőben (Les Nuits du Boris) már nyolc teljesen meztelen nő van a színpadon hatalmas törzsű fák lombjai között, míg a deszkákön frakkos urak társaságában is elvegyül kettő-három.

A nagy jelenet egy előkép. „Un souper chez la Paiva.” Vörös draperiákkal diszitett terem, hatalmas asztal, hátul libériás szolgahad, elől festői csoportokban hölgyek és urak. Az asztal közepén óriási gyümölcsöstál, három életnagyságu meztelen figura tartja a fején, az asztal két oldalán kandeláber, szintén három-három meztelen figurával és fehlől egy gigantikus csillár nyolc meztelen női akt körül kombinálva. Összesen már tizenkét kifogástalan figurája szöke, barna, vörös és feketehaju ifja nő van tehát a színpadon. Nemesak természetük tökéletességét, de szoborszerű mozdulatlanságukat is csodálni kell.

Ugyanazok a kis hölgyek, akiket eddig csak előlről láttunk, most már hátulról is bemutatják magukat. A fejükön széles kalap és kezükben structollas legyező, ez minden, ami a toilettjüköz tartozik. Most már nem mozdulatlan, szoborszerű figurák, élnek és táncolnak. Sőt — mint kiderül — még énekelnek is!...

Az utolsó jelenet: élő színpadi függöny. De olyan, mint egy festmény. A keresztneviúkról most már közismert kis hölgyek újra megmerevednek és virággirlandok között az élő függöny egy-egy festett, meztelen figurái. A nézőtérén kevés hölgy van és sok férfi, a hölgyek elégedettek, a férfiak mást és többet vártak.

Pedig ennél többet már nem kaphattak. Hiszen az Évák Páris legifjatalabb és legszebb grizettjéből vannak összeválogatva.

Aki pedig a Folies Bergére meztelen revüjét végignézte, nem gondolhat márra, csak annak artisztikamára. Egy divatos, mély kivágású estélyi ruha, ahol csak két ujnyival látszik több a megengedettnél a női testből, sokkal erőteljes hatást kelt, mint egymás mellett, tucatszámra a sok teljesen meztelen dáma.

azt az utat, amely a merénylet színhelye és a városháza között van.

A városházán pedig szigoruan ragaszkodtak az ünnepségek programjához. Zsófia hercegnő az első emeleten a török asszonyok kiüldöttségét fogadta, ezalatt a városháza fogadótermében Ferenc Ferdinánd a merényletről beszélgetett kíséretének tagjaival. Majd hirtelen Potiorek tábornagynak, Bosznia és Hercegovina tartományfőnökéhez fordult és ezt kérdezte tőle:

— Folytathatjuk-e tovább utunkat, nem kell-e attól tartanunk, hogy ismét bombákat vetnek ránk?

Potiorek tábornagy merev állásba vágta magát s erős hangon így szólott:

— Császári és királyi fenség, az a meggyőződésem, hogy semmi sem fog történni, nyugalom lesz. Két dolgot tehetünk, vagy megüünk egyenesen a Konakba, vagy pedig a város megkerü-

lésével — s ezzel megbüntetjük a lakos-
ságot — a muzeumba kocsizzunk!

Ferenc Ferdinánd határozott hangon
így szól:

— Hát jól van; de előbb feltétlenül
Merizi alezredest akarom a helyőrségi
kórházban meglátogatni.

(Merizi alezredést az első merénylet-
kor bombaszilánk megsebesítette.)

A főudvarmester most azt kérdezte:
vajon lehetséges-e ehhez a kórházhoz el-
jutni úgy, hogy a városban ne kelljen ke-
resztül menni?

— Oh igen, válaszolta Potiorek, még
pedig úgy, hogy az Appel-kain keresztül
megyünk.

Itt Zsófia hercegnő közbeszólt, hogy ő
nem szeretne egyenesen a Konakba
menni, hanem arra kérte a trónörökös-
t, engedje meg neki, hogy vele mehessen.
A trónörökös ezt fejbólintással megengedte.

Az autók előálltak, s a trónörökös
és a kíséretében levők egymásután el-
foglalták helyüket. Az első kocsi a
polgármester és a kormánybiztos ült.
Ez a kocsi a megállapított terv ellenére,
nem az Appel-kei felé robbogott, hanem
a Ferenc József-utra vágott. A többi
gépkocsi, s így az is, amelyiken Ferenc
Ferdinánd és a felesége ült, az első gép-
kocsi irányát követte. Alig ért a trón-
örökös kocsija a Ferenc József hídra,
Potiorek tábornagy, aki szembenült
a trónörökösrel, csodálkozva kiáltott fel:

— Mi történik itt? Hiszen nem arra
megyünk, amerre akartunk. Mi az Ap-
pel-kaire akarunk menni.

A söfőr fékezett s ebben a pillanat-
ban gyors egymásutánban legalább há-
rom revolverlövés dörent el. Az egyik
golyó Zsófia a testébe furódott, a másik
a főherceg nyakát érte. Zsófia hercegnő
nyomban elvesztette eszméletét, arcá-
val a trónörökös ölébe esett.

„Szerbia megüzente a háborút...”

Conrad tábornagy a szerajevói
merényletet nyomban úgy fogta fel,
hogy ez háborút jelent.

— A csapás súlyát azonnal megértet-
tem — írja könyvében — és a követke-
zményével is tisztában voltam. A szerajevói
merénylet egy hosszú lánc utolsó
szeme volt. Nem lehetett egyes fanatik-
usok cselekedetének tekinteni, jól meg-
szervezett merénylet volt. Ezzel Szer-
bia megüzente a háborút az osztrák-ma-
gyar monarchiának. Erre a hadüzenetre
csak háborúval lehetett válaszolni. A
döntés órája hangosan ütött, mindenki-
nek el kellett foglalnia helyét...

Straub ezredes Stockholmból ezt a
hangulatképet festi:

Itt azt jóslják, hogy öfelsége halála
után a monarchia minden valószínűség
szerint szét fog hullani. A lapok majd-
nem mind ezt a nézetet tolmácsolják,
sőt az egyik ki is mondja a szót: —
Finis Austriae.

Ugy látszik, ezek a jelentések még
inkább megérlették Conradban azt a
meggyőződést, hogy — most vagy soha.

Csak az erőnek van hatása

A király is tudatában volt a helyzet
komolyságának, mert megszakította
ischli nyaralását és június 29-én délelőtt
Schönbrunnba érkezett. Ugyanezen a
napon este nyolc órakor minisztertaná-
csot tartottak. Közvetlen e tanácskozás
előtt Conrad találkozott Berchtold kül-
ügyminiszterrel.

— Alaposan megváltoztak a körül-
mények, — szólt a vezérkari főnök —
amióta legutóljára találkoztunk.

A külügyminiszter megjegyezte, hogy
Vilmos császár minden valószínűség
szerint eljön a trónörökös temetésére
és ekkor jó alkalom adódik a helyzet
megbeszélésére.

— Ez bizony nagyon kívánatos, —

mondotta Conrad — hiszen itt volta-
képpen a monarchia ellen elkövetett
merényletről van szó s ez ellen nyomban
cselekedni kell. Az én nézetem szer-
int tüstént mozgósítani kellene Szerbia
ellen. Ez elkerülhetetlen, akármennyire
nem alkalmas is ez a pillanat a mon-
archia szempontjából.

Berchtold azt válaszolta, hogy a moz-
gósításra nincs megfelelő külső ok s kü-
lönben is először a közvéleményt kell
előkészíteni.

Berchtold gróf: Hiszi-e ön,
hogy forradalom fog kitörni?

Én: Ugyan hol?

Berchtold gróf: Cseh-
országban.

Én: Ugyan ne hitessen el ma-
gával ilyesmit.

Berchtold gróf: Én más-
képpen gondoltam el a dolgot.
Azt fogjuk követelni Szerbiától,
hogy bizonyos egyesületeket
oszlasson fel, a rendőrniszteret
böcsássa el és ehez hasonlókát.

Én: A szerbek nyugodtan el-
fogják böcsátani a rendőr-
niszterüket, de ennek semmiféle
hatása nem lesz. Csak az erőnek
van hatása. A mohamedánok és
a horvátok Szerbia ellen van-
nak. Oroszországnak nyomtá-
kosan meg kellene mondani,
hogy a gyilkosság antimon-
archista jellegű volt.

A trónörökös nem akart Szer-
jevóba menni

Conradnak az volt a benyo-
mása, hogy a király nem bizonyos
Németország felől és ezért
tétovázik az elhatározásával. Ké-
sőbb megemlítette, hogy Leith-
ner tábornagy meghalt.

Öfelsége: Mindenki meg-
hal, csak én nem tudok meg-
halni...

Én: Hála Istennek, felséges
uram, hiszen valamennyien örü-
lünk, hogy még életben van.

Öfelsége: Igen, igen; csak-
hogy így lassanként egészen
egyedül maradok...

Ez az utolsó pillanat!

Julius Csán Conrad hossza-
sabb tanácskozott Berchtold-
dal és a tanácskozásnál Forgách
gróf is jelen volt.

Berchtold gróf: Holnap itt
lesz Németország válasza, de
ma már tudjuk, hogy a német
császár igent mondott, csak még
Beethmann Holveggel kell be-
szélni. Hogy fogja ezt Öfelsége
(Ferenc József) felfogni?

Én: Ha Németország igent
mond, akkor öfelsége a Szerbia
ellen való háború mellett van.

Forgách gróf: Hisz ez csak
effajta extratur lesz.

Én: Tisztában kell lenniük,
akarjuk-e a háborút, vagy sem.
Ha nem, akkor ne csináljunk
nagy hühhót és a vizsgálat ne
ugorjon ki a jogászi mederből.
Mindenesetre ne felejtjük el,
hogy ez az utolsó pillanat.

Berchtold gróf: Hogyan
gondolkodik ön (Conrad) a há-

boru kitörésének időpontjáról?
Most aratás van és a monarchia
népének ebből az aratásból egy
esztendeig kell élni. Én azt aján-
lom, hogy először próbamo-
zgósítást rendeljünk el.

Én: Ez ellen határozottan til-
takozom. Ha mozgósítunk, ak-
kor csak egész mozgósítást ren-
delhetünk el.

Berchtold gróf: Tisza a
háború ellen van. Attól fél, hogy
a románok Erdélybe masíroz-
nak.

Én: Mikor értesülhetek Né-
metország válaszárol.

Berchtold gróf: Holnap.
Csakhogy a németek azt is fog-
ják tőlünk kérdezni, mi történik
majd a háború után.

Én: Erre azt tessék felelni,
hogy ezt — mi magunk sem tud-
juk.

**Uj szőrmék
érkeztek
Masits szücshez
Str. Vlahuta
Szent János-utca 2 szám
SZINHÁZ**

HETI MŰSOR:

Kedd: Trónörökös, újdonság 4-szer
B. bérlet 38. szám.

Szerda: Rómeó és Julia, opera újdonság,
bérleten kívül.

Csütörtök: Szép asszony kocsisa, A
bérlet, 39. szám.

Péntek: I. Kobra, II. Egériógó, III. Ko-
lozsvári bál, IV. Inkább a börtön, iro-
dalmi olimpiász darabok B. bérlet 40. sz.

Szombat délután: Asszonyok bolondja
mérsékelt helyárrakkal.

Szombat este: Román előadás.

Vasárnap délután: Tatárjárás, mérsé-
kelt helyárrakkal.

Vasárnap este: Diadalmasszony,
operett újdonság 9-szer, bérleten kívül.

Hétfő: Rómeó és Julia, opera újdonság
A. bérlet 41. szám.

— A trónörökös. E nagysze-
rüen megírt dráma két eddigi
előadását teljesen zsufolt há-
közönsége nézte végig. Olyan
igazi és hatalmas nagy sikere
volt e nagyon hatásos érdekfe-
szítő és izgató drámának, hogy
már a harmadik és a negyedik
előadásra is a jegyek nagy ré-
szét elővételben vitték el. A fő-
szerepeit a Trónörökös dráma-
nak minden alkalommal Jósika,
Huzella, Tóth, Földes, Harsányi,
Galambos és Bereng játsszák. A
Trónörökös ma este B) bérlet-
ben kerül színre.

— Rómeó és Julia. Szerdán es-
te lesz a bemutatóelőadása a
Rómeó és Julia operának, az
operaegyüttes kiválóival. E ki-
tűnő opera főszerepeit Baranyai,
Gavara, Pogány, Tihanvi, Fele-
ky, Márkus, Békési és Bereng

éneklik. Az operát Hetényi fő-
rendező rendezi és Váradi Kar-
nagy vezényli. A Rómeó és Julia
hétfőn A) bérletben lesz a szin-
ház műsorán.

— Szép asszony kocsisa. Ne-
gyedik előadása lesz csütörtök-
kőn este A) bérletben e kelle-
mes zenéjű nagyszerű táncos
operettnek, melynek a főszere-
peit Pintér, Bicó, Zilahi, Borov-
szky, Hetényi, Misoga, Madas,
Galambos játsszák.

— Olimpiász-darabok. Pénte-
ken este B. bérletben a négy ere-
deti színműnek Pálfine, Marót,
Tabéry és Hilf László nagysike-
rű darabjainak lesz a második
előadása a bemutató szereplői-
vel.

— Diadalmasszony. Vas-
árnap este a nagyszerű Csaj-
kovszky-zenéjű Diadalmasszony-
nak lesz a 9-ik előadása, a
főszerepeket ezúttal is Pintér,
Bicó, Borovszky, Misoga, Madas
és Harsányi fogják játszani. A
Diadalmasszony vasárnap
bérleten kívül kerül színre.

NOV. 21
ENESCU
HANGVERSENY
KATH. KÖR
JEGYEK A
H. GEDŰShirlapirocában

MEGHÍVÓ

Az orth. izr. hitközség 1923.
nov. 21-én, szerda délután 6 óra-
kor

folytatólagos közgyűlést tart,
melyre a képviselő testület tag-
jait tisztelettel meghívom.

Steiner Benjamin,
korelnök.

HIRDETMÉNY

Az államrendőrség az egy- és
kétfogatú bérkocsitulajdonosok
pontos nyilvántartásának ujona-
nan leendő összeállítását hatá-
rozta el, tekintettel arra, hogy
jelenben nagyon sokan bérkocsi
iparijogot engedély nélkül gya-
korolnak.

Ugyanezért felhívom a bérko-
csi ipartulajdonosokat, hogy
iparigazolványukkal az alábbi
sorrendben és időben pontosan
jelenjenek meg földszint 7. sz.
szobájában.

Mindazok, kik az elrendelt
összeírási szemlén meg nem je-
lennek s iparigazolványukat igaz-
solni nem tudják, a bérkocsi jog-
további gyakorlásától elfognak
tiltatni s bérkocsijuk a forga-
lomból ki fog vonatni.

November 22-én 1-től	20-ig
November 23-án 21-től	40-ig
November 24-én 41-től	60-ig
November 26-án 61-től	80-ig
November 27-én 81-től	100-ig
November 28-án 101-től	120-ig
November 29-én 120-tól	140-ig, a

következő napon pedig a két-
fogatú bérkocsitulajdonosok.
Oradea-Mare, la 16. Noembrie
1923.

Comandantul Corpului de
Sergenti
George Morariu.

A temesvári magas foktartalmu
„RECORD-SPECIALA“-SÖR
eredeti gyári palackozásban, kávéházakban, bodegákban
és csemegetüzetekben kapható.

A beszélő film

Ma kedden, utoljára

EDISON csodálatos találmánya
látható és hallható a

Vigadó mozgószínházban

MŰSOR:

1. Bemutató konferánss
2. A nótás kovácsok
3. Carmen éneke
4. Faust
5. Varieté előadás
6. Amerikai énekesek
7. Pajkos diákok
8. Egy pompás Smatty vigjáték
2 felvonásban

A szerzők francia és angol
nyelven énekelnek és beszélnek

Előadások kezdet:

fél 6, fél 8 és egy-egy 10-kor

Rendes helyárak

Kedvezményes jegyek érvénytelenek

Mégegyszer a borsi autókaland

A vámtiszt levele az Estilaphoz

Hirt adtunk arról a különös autókalandról, amelyen néhány nappal ezelőtt Balog Leó Lajos a nagyváradi Economia igazgatója a nejevel és Wertheimstein Viktor bankigazgató felesége estek át a Bors és Ártánd közötti semleges zónában. Most a kalamitásról levelet intéz az Estilaphoz Gávra János vámtiszt. Levele így hangzik:

Igen tisztelt Szerkesztő ur! Engedje meg, hogy lapjának A borsi autókaland cím alatt közölt cikkére a valódi tényállás megismerése és egyéni reputációm érdekében a következőkben válaszoljak: Tény az, hogy Balog Leó Lajos ur folyó hó 8-án délután 4 óra tájban jelentkezett Borson azzal a bejelentéssel, hogy hivatalos ügyek elintézése végett Biharkeresztesre szeretne pár órára átmenni. Mivel Balog ur, mint egy részvénytársaság igazgatója semmiféle hivatalos jelleggel nem bír, különösnek találtam ezen „hivatalos” autózást, annál is inkább, mert Balog urat ezen hivatalos útjára felesége öngagsága is elkísérte. Balog ur meglepődik azon kérdésesen, hogy vajon öngagsága is visszatér-e? Holott e kérdést tisztán udvariasságból tettem, mivel előre akartam gondoskodni arról, hogy visszatérésük alkalmával a vámtörvények szellemének megfelelően egy női vámyizsgálót bocsássak öngagsága rendelkezésére.

Sértőnek találta Balog ur azt is, hogy sértővel a vállamon fogadtam, holott én nem az ő tiszteletére öltöttem fejezet, mert épen akkor érkeztem oda a határról. Nem tudom, hogy pontosan hány óra volt, de tény az, hogy sötét volt, mert már jóval előbb lement a nap, pedig a vámtörvények értelmében az országuton való személyforgalom csak napfelkeltétől naplementéig van megengedve és a törvény egyáltalában nem tiltja meg az órát.

Viszont nem felel meg a valóságnak az az állítás, hogy a hozzátartozók értesítését megakadályoztam volna, mert Balog ur ilyen természetű kérésrel hozám nem fordult, mindössze Wertheimstein Viktorné öngagsága küldött hozzátartozóinak a granicer tizedes által egy névjegyet, melyben hollétéről értesítette őket s ez elé én semmiféle akadályokat nem gördítettem. Erre az értesítésre várták az autósok a választ és ezért nem tértek vissza Biharkeresztesre, holott oda akadálytalanul visszatérhettek volna, mert hiszen nem lépték át a határt.

Az meg egyáltalában nem felel meg a

valóságnak, hogy én a vendéglőben dicsékedtem volna, miszerint én két hölgyet kivettem volna „a semleges zónában”, mert én abban az időben nem is tartózkodtam a vendéglőben.

Es végül egyáltalán nem értem Balog ur felháborodását, mert hiszen nála sokkal magasabb társadalmi pozícióju ur-emberek kerültek már hasonló helyzetbe, akik szónélkül alávették magukat a törvény intézkedésének és nem ragadtatták el magukat olyan agresszív fellépésre és sértő fenyegetésekre, mint Balog ur tette, mely eljárása miatt különben felettes hatóságaimnál meg is tettem ellene a feleletést.

Széchenyi püspököt Budapestre szállítják

Széchenyi Miklós gróf latin szertartású katolikus megyéspüspök állapota ma délbén változatlanul olyan volt, mint tegnap. Az éjszaka Jung dr és Széll dr. a püspök gyulai házi-orvosai Schilling dr. a püspök nagyváradi házi-orvosa bevonásával konziliumot tartottak.

Az ercsi konziliumnak határozata az volt, hogy Széchenyi gróf püspök állapota szanatóriumi ápolást tesz szükségessé.

Ma délután a gyorsvonattal Budapestre szállítják Széchenyi püspököt. Vele megy a két gyulai orvos is, akik egészen Budapestig kísérik.

Nagyvárad város tizennyolc tisztviselőjét nyugdíjazták

A városi tanács által még 1923 április 1-ai hatállyal nyugdíjazott tisztviselők ügyében, végre a miniszterium is kimondotta a döntő szót. A belügyminiszteriumból ma érkezett le a nyugdíjazások jóváhagyása.

A miniszteri döntés alapján a polgármesteri hivatal azonnal kiadta az utasítást a számvevőségnek, hogy az alább felsorolt tisztviselők nyugdíjüteményeit haladéktalanul folyósítsa. A nyugdíjazott tisztviselők és városi alkalmazottak következők: Czeglédy István I. aliegyző, Bacz Emike, irodatiszt. Akhandedz István, irodatiszt. Horváth

Géza, vásárbiztos. Karácsonyi Lajos kézbesítő, Fazekas József napidíjas, özv. Knauer Károlyné napidíjas, Kágyi Lajos fogalmazó, Vékony Sándor kézbesítő, Barok Lajos kézbesítő, Báthori László fogalmazó, Rácz Imre vásárbiztos, Cser József adóbeosztás, Bereczky Géza vámos, Péchy József vámos, Kis Benedek fogvasztási előjáró, Komáromi Ignác vámos, Juhász Károly vámmellenőr.

Végül a miniszterium jóváhagyta özv. Bulyovszky Józsefné volt polgármesterné részére megszavazott nyugdíjüteményét.

Lehet-e új házban rekvirálni?

A váradi lakásbérlők távirata a kormányhoz

A pár hét óta tartó szoba rekvirálások során felmerült az igen fontos kérdés: ujonnan épített házból lehet-e lakást rekvirálni? Egyes fórumok azon a véleményen voltak, hogy az idevonatkozó dekrétum nem veszi ki az új házakat a rekvirálás alól, mert csupán a királyi család, a diplomáciai kar házai és a középületek mentesek a rekvirálástól. Ezzel szemben Pelle János dr a Lakásbérlők Szövetségének nevében az építkezés pártolásáról szóló 1921. évi törvényre hi-

vatkozott, amely világosan előírja, hogy új házakban soha, semmi szint alatt sem lehet rekvirálni.

Mivel illetékes helyen Pelle János dr érvelését nem fogadták el, a Lakásbérlők Szövetsége táviratot küldött Bratianu miniszterelnöknek és Marzescu igazságügyminiszternek akiket arra kér, hogy egész országra érvényes rendelkezést adjanak ki, amely egyszersmindenkori véget vet az efaite félreértéseknek.

A hasbaszurt váradi rendőr megtagadta a vallomástételt

A biharmegyei kórház sebészeti osztályán még mindig válságos állapotban fekszik Stefán János közrendőr, akit a Kispipa vendéglő előtt Szfurlea István ittas állapotban hasbaszurt.

A szomszéd szobában fején hatalmas pólyákkal bekötve a merénylő fiatalembert ápolják, akit üldözés közben vágtak fej-

be. Szfurlea sérülése nem súlyos és néhány napon belül teljesen felépül.

Tegnap délután Starrak Alfréd a bünyügyi osztály helyettes vezetője újból megkísérelte a verekedés áldozatának Stefan rendőrnek a kihallgatását, de a teljesen eszméletre tért Stefan minden vallomástételt megtagadott.

Szfurlea pedig részegségére való hivatkozással nem akar visszaemlékezni semmire.

A bünyügyi osztály vezetője ilyenformán a véres verekedés szemtanúinak a kihallgatását kezdte meg, hogy a merénylet összes részletét és körülményeit tisztázza.

Szabadrábra helyezték Kovács Istvánt és Adorján Simont

Az Estilap adott hírt arról, hogy a kolozsvári hadbíróóság által letartóztatott Kovács István és Adorján Simon ellen felsorakoztatott vádak, mint teljesen alaptalanok, megdőltek. Az iratokat Kolozsvárról Bukarestbe terjesztették fel és az elmúlt napokban ugyancsak Bukarestbe vitték a két letartóztatott nagyváradi fiatalembert is. A bukaresti főhaditörvényszék mindkét vádlottal szemben elejtette a vádat és elrendelte azonnali szabadrábrahelyezésüket.

A meghurcolt nagykereskedő és Adorján Simon ma délelőtt érkeztek vissza Nagyváradra.

Sorozatos betörések Nagyváradon

A Kádár Ödön kárára elkövetett félmillió lejes betörés ügyében a nyomozást végző detektívek két nap óta állandóan talpon vannak és még ezideig semmi olyan pozitív nyomra nem bukkantak, amely a vakmerő betörés tetteseinek kézrekerítését a legesekélyebb mértékben is megkönnyítené.

Nagyvárad közbiztonsági állapota az előző hónapokban a legpéldásabb volt és ma már az a helyzet, hogy se szeri se száma a betöréseknek. Ma délelőtt újabb betörés ügyében vezette be a nyomozást a rendőrség bünyügyi osztálya.

Serk Ferenc magántisztviselő tett feljelentést egy állítólag a temesvári sziguranca őrizetéből meglógott fiatalember ellen, aki a Strada Bailor (Fürdő-utca) 16. szám alatt levő lakását feltörte és szekrényéből egy dupla fedelű aranyórát, egy briliáns gyűrűt és 800 lej készpénzt emelt ki.

Ugyancsak feljelentést tett ismeretlen tettes ellen Karassy Sándor kalaposmester, akinek bankókkal duzzadt pénztárcáját emelték le üzletének puldjáról. Karassy gyanuja arra a fiatalemberre irányul, aki kalapokat ajánlott megvételre.

A nagyváradi államrendőrség legkipróbáltabb tagjai vezetik a nyomozást a különböző lopások és betörések ügyében és az eddigi adatok szerint nincs kizárva, hogy egy nagyobb számú betörőtársaság itt Nagyváradon ütötte fel tanyáját.

Főszerkesztő: MARTON MANÓ
Felfős szerkesztő: KATONA BÉLA

* Hat perzsaszőnyeg — ingyen. Vigyázzon, hogy ki ne maradjon a sorsjátékból. Felvilágosítással szolgál: Szász, Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. jobbra.

Eladó

nagyon szép női batist ingek, nadrágok, mellények, zsebkendők, függönybe való klópl c-ipek és betét, nagyon szép arany, kötött és kézimunka terítők, typoses aranyterítők, kicsik és nagyok, színes kerek kötött asztalterítők, nagy dupla ágyterítők, ill: motívok nagy választékban, goblein fotel, goblein kép, matyó himzésű terítők és képek, fehér rischeilők, mad ira és ajours asztalközépek, fehér és sötétek kötött ruha

Bul. Reg. Ferd. (Rákóczi-ut) 30 jobbra. Szász

Papirhulladékok

bármily mennyiségben

VESZ

SONNENFELD A. R.-t.
Károly herceg-utca 6 sz.

KOTTAUJDONSÁG

Rözsavölgyi Album
Moravetz Album
Asszonyok bolondja (operett)
Nyílik meg a sárga rózsza ...
Zsigóletto (opacstánc)
Három grácia (operett) stb.

és minden más kotta kapható a **HEGEDÜS HIRLAPIRODA** zenemű osztályában

ÖN még nem tagja a **Hegedüs Hirlapiroda** kölcsönkönyvtárának?

Pénc- és helyszűke miatt

raktáron lévő zongora, ebédlő, hűs, uriszoba, Wertheim-kassza, perzsa szőnyeg, gyári szényegek csillárok és hencsertakarók minden elfogadható ában eladtnak

Beck és Benjámín
Str. Cogălniceanu (Várad Zsigmond-utca 11.) Telefon 1792

Hálószoba

vadonat új, meiszett tükörrel, gyönyörű kivitelben, sürgősen eladó. Megtek nihető 389

Str. Rimánóczy-utca 1. sz. I em.

Egy lömenetelő

kávéház a központban azonnal átadó

Cim a Hegedüs Hirlapirodában

APRÓHIRDETÉSEK

ALKALMAZÁS

Kocsis kerestetik Váradszőlősi szikvizgyár Paizs. 10

ROMÁNUL perfekt beszélő leány kiszolgálónőnek ajánlkozik. Címet Hegedüs hirlapirodába kér. 11

MANIKÜRÖZŐ kisasszonyok, manikűr tanulók felvétetnek Nagy Sándor Mária királynő (Bémer-téri) üzletében. 7

PERFECT, önálló német levelezőnő, magyar könyvelésben, gépirásban, összes irodai teendőkbén jártas, állását változtatná. Csakis nagyobb vállalatok megkeresését kéri „Ambició” jeligére a Hegedüs hirlapirodába. 999

Segédkönyvtől, raktárnoki, pénztárnoki, felügyelői, pénzbeszedői állást keresek. Megkereséseket „2500” jeligére kérem a Hegedüs hirlapirodába. 992

JÓIRASU okt. tanítónő délelőtti alkalmazást nyer a református tanítónőképzőintézetben. 13

TANULÓT és tanulóányt üzletessel felveszek Eichenwald aranyműves, Str. Saguna (Kapucinus-utca) 10. 13

ADÁS-VÉTEL

SOUTERRAIN, amely két teremből áll és pedig egy 9.80 m. hosszú, 5.10 m. széles és egy 8.65 m. hosszú, 4.13 m. széles helyiségből, vízvezeték és villanyvilágítással ellátva, gyárnak, vagy műhelynek kitűnően alkalmas, a város centrumában telépési díj ellenében, esetleg hosszabb időre is bérbeadó. Értekezni naponkint d. u. 4-6 óráig Illýs-nél, Hillinger és Illyés Bankház, Emke palota. 14

ELADÓ olcsón nagy üveges telázi, 2 nagy masszív asztal, gyermekkosci, str. Alexandri (Teleky-utca) 4. 977

ELADÓ 58 ház 60.000-3 millióig, 9 szőlő 2-20 holdig Tománé, Nilgesztelep, 3-6 Strada Sf. Ladislau (Körös-utca) 7. 16

ELADÓ bőr utazó kézi bőrönd. Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. jobbra. Szász. 972

ELADÓ 12 személyes ezüst étkező evőeszköz, 116 darabból. Cim Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. jobbra. Szász. 904

BIZOMÁNYBA elfogadok bármilyen fehérneműt, — porcellánokat, szőnyegeket és képeket. Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. jobbra. Szász. 903

ELADÓK gyönyörű szép fehér himzett stórok és dupla ágyterítők. Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. Szász. 906

ELADÓ vagy elcsereendő Diószeg mellett 60 k. hold szántó és kaszáló-birtok Magyarországon levő ugyanilyen Weisz Gizl Nyomda-u. 4. 928

ELADÓ 12 személyes ezüst étkező evőeszköz 116 drb.-ból. Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. jobbra Szász. 884

ELADÓ házak strada Páris utca 14, 60 ezer. Strada Páris utca 16. számú 110 ezer, strada Horticultorilor (Kertész-utca) 22. beköltözhető 180 ezer Weisz Gizl strada Tipografiei (Nyomda-utca) 4. 991

ELADÓ abroszok, szalvétákkal, selyem batik, kicsi és nagy lámpaernyők, rózsaszín selyem vatta paplan, ebédlő perzsa kisebb, perzsa és számra szőnyegek, képek, indiai ezüst sál, fehér és fekete köcsag, török sál, színes kötött abrosz, perzsa dvány párna, silskin rövid kabát, egy férfi bunda nutria bélesel és silskin gallérral. Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. jobbra Szász. 907

GYERMEKKOCSIT megvételre keresek. jókarban levőt. Cim a Hegedüs hirlapirodában. 937

TISZTVISELŐK és SZAKMUNKÁSOK a szigoruan szabott árakból % ENGEDMÉNYBEN RÉSZESÜLNEK SZÉKELY

posztó és bélésruházában strada Avram Jancu (Kossuth Lajos-utca) 5. szám.

KERESEK sürgősen Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) közelében magán, vagy bérházat, lehet 1 milliótól 3 millióig. Weisz Gizl strada Tipografiei (Nyomda-utca) 4. 990

EGY persianer rövid női bunda és egy nagy férfi szőrme, béleses auto bunda eladó. Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. jobbra. Szász. 955

ORVOSI rendelőbe vagy nagyobb szobába alkalmas hutor garnitúra, amely áll kis kerek asztal, 2 bőriotel, 4 szék, 1 divány, 1 állóóra, nagy tükör és dohányasztal sürgősen és olcsón eladó. Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. jobbra. Szász. 956

GYERMEK vaságy jó állapotban eladó. Calea Victoriei (Kolozsvári-utca) 41. szám. 9

HÓ- és sár cipőt javít a „Vulcán” str. Calvin (Ritoók Zsigmond-utca) 15. 1009

ELADÓ diófa ebédlő borszékkel, ebéniá szalon, gyöngy és réz herakással, antik szekrény, róasztal, consul tükör, ovál asztal és 2 nagy asztal fiókkal ügyvédnek vagy varromhelybe is alkalmas. Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. jobbra Szász. 908

KÜLÖNFÉLÉK

AMERIKÁBA készülöket mider szabásra és varrásra hamar jutányos áron megtanítom. Özv. Gutfriedné strada Vlahuta (Szent János-utca) 72. emelet. 980

ELADÓ HÁZAK

Bémer-tér mellett magánház 4 szobás fürdő 530 ezer, Szilágyi Dezső-utcán 1 millió 2 százezer, Uri-utca 6 és 400 ezer, Szaniszló-utcán 600-400-300 ezer, Kossuth-utcán, Szacsavay-utca, Kispiac-tér mellett szép modern beköltözhető ház 650 ezer; vannak a város minden utcáján beköltözhető házak 60 ezer leltől 2 millióig szőlők, lakások, üzletek, butorozott szobák stb. Ha lakását, házát, szőlőjét, földjét, butorozott lakását eladni, kiadni, cserélni akarja, bizalommal forduljon hozzám, diszkrétan azonnal elintézem, bizományba bármit elfogadok. Lakásokat huszonegy óra alatt közvetítek.

WEISZ GIZI közvetítő irodája Str. Tipografiei (Nyomda-utca) 4. Str. Brătianu (Szaniszló-u.) sarkán

Sonnenfeld Adolf r.-t. Nagyvárad

„Rador” No. 393

Norddeutscher Lloyd
F. MISSLER
BRÉMA-AMERIKA

Az utazást teljesen ujjaépített hajóinkkal tesszük lehetővé, melyeken a harmadosztály is elegánsan berendezett kabinokból áll 2 és 4 személy számára. Elsőrangu német konyha. A hajókon magyarul és németül beszélnek. Díjtalan tájékoztatás:

NORDDEUTSCHER LLOYD
nagyromániai vezérképvisellete:

BUCURESTI, Calea Grivitei 130 Befejtés a Polizu-utca sarkán (Batu szálloda alatt, és ennek főkjai)

ORADEA-MARE Bul. Reg. Ferdinand No. 4
(A hivatalos menetjegyiroda bar)

Telefon: 8 26, 9 88. Sürgőscím: Menetjegyroda
Ugyanott vasúti jegyek kiadása úgy a bel-, mint a külföldi minden állomására

TIMISOARA „Korona Szálloda” vasútiál szemben
CERNAUTI Kochanowsky Gasse 3. (Boltianu házban)

Minden felvilágosítás díjtalan